

Dkt. August Konkeli, Mambo ya Nyakati, Kipindi cha 15, Ufalme wa Sulemani

© 2024 Gus Konkeli na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. August Konkeli katika mafundisho yake kuhusu vitabu vya Mambo ya Nyakati. Huu ni kipindi cha 15, Ufalme wa Sulemani.

Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anajali sana kuhusu sisi na jamii yake kumwelewa Mungu, Mungu ni nani, maana ya kuwa sehemu ya ufalme wake katika ulimwengu huu.

Kwa hivyo, amewasilisha utawala wa Sulemani, na atawasilisha utawala wa wafalme wote ili tuendeleo kuzingatia vipengele hivi muhimu. Kwa hivyo, sehemu kubwa ya hadithi yake imejikita katika hekalu, lakini hiyo si hadithi nzima kumhusu Sulemani. Hoja yake nyingine ni kwamba wale wanaomtazama Mungu kama mtoaji wa uzima na wale wanaomwamini Mungu wanaweza kutarajia kwamba Mungu atawatunza na Mungu atawabariki.

Sasa, hili si jambo lisilo na masharti kwa maana hiyo, na Mwandishi wa Mambo ya Nyakati ataonyesha kwamba kuna wafalme mbalimbali wanaoingia katika hali ngumu. Na kama tunavyojua kutoka katika kitabu cha Wafalme, Sulemani mwenyewe alikuja kuwa na migogoro mingi mwishoni mwa ufalme wake. Lakini hilo haliondoi ukuu wa ufalme wake kama alivyopewa na Mungu.

Kwa hivyo, hitimisho la simulizi la Sulemani hapa katika sura ya 8 na 9 ni kuturudisha kwenye baadhi ya mambo ambayo yalikuwa sehemu ya ufalme wa Sulemani. Hapa anarudia kweli sehemu kubwa ya mambo ambayo tayari tunayo katika Wafalme, lakini tunaona ushawishi wa kimataifa wa Sulemani. Yeye, katika uwasilishaji wa Mambo ya Nyakati, si mchezaji mdogo katika masuala ya dunia, bali anawakilisha umuhimu katika suala la uwepo wa Mungu.

Kwa hivyo, Lebanoni na Shamu, maeneo mawili yaliyo kaskazini mwa Israeli, yana umuhimu mkubwa katika utawala wa Sulemani. Yanavutiwa na Sulemani. Kuna shughuli za kiuchumi zinazoendelea kati yao.

Kimsingi, kuna uhusiano ambapo Wafoinike wanamkopesha Sulemani baadhi ya rasilimali zao, ambazo ni mbao na ujuzi, na shughuli za baharini. Sulemani, naye, anaipa Lebanoni chakula, na nafaka, kwa sababu hiyo inapatikana kwa wingi nchini Israeli, hasa katika Bende la Yezreeli. Na kisha, bila shaka, Siria, ambayo ni eneo la kaskazini karibu na Damasko na kadhalika, ina uhusiano wa karibu na Sulemani.

Hapa, Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anarejelea jinsi Sulemani alivyotoza ushuru. Kuna kitu katika Biblia kinachoitwa Misa. Kimsingi, hii ni kazi ya kulazimishwa.

Sasa, katika Wafalme, tunaona kwamba kazi ya kulazimishwa pia iliwahusu Waisraeli fulani katika ujenzi wa Hekalu, kwa kuwa kila Mwisraeli alilazimika kutenga sehemu ya mwaka kufanya kazi katika machimbo au kufanya kazi na mbao ili kujenga Hekalu. Lakini Sulemani anaelezea hilo. Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anamwonyesha Sulemani akiwategemea wakazi wasio Waisraeli pekee, vijidudu, kama wanavyoitwa kwa Kiebrania, kama wale waliotoa kazi hiyo. Mara nyingi mimi hushangazwa na mambo haya, hata majengo ya hivi karibuni zaidi barani Ulaya na Uingereza.

Kwa kuzingatia zana walizokuwa nazo, mtu anajiuliza ni kazi ngapi ya kibinadamu iliyotumika kuzijenga, kukata mbao na kukata mawe jinsi zilivyokuwa. Bila shaka, nadhani mfano bora bado ni Piramidi za Misri, ambazo zimeunganishwa pamoja kwa usahihi kabisa na mawe makubwa. Hadi leo hii, hatujui jinsi walivyoweza kuweka vitu hivi pamoja.

Lakini kama Kitabu cha Ayubu kinavyoonyesha, ilikuwa ni hali ya wanadamu wengi katika ulimwengu wa kale kuwa watumwa wa mfalme tu. Haionyeshwi kwa uchungu sana na Mwandishi wa Mambo ya Nyakati, lakini kipengele hicho kipo. Watu wale ambao hawakuwa wenye ardhi wenyeji, wale ambao Musa alikuwa amewagawia eneo, lakini wale waliokuwa wakiishi huko, wangeweza kuchagua kuwa Waisraeli.

Lakini wale ambao hawakuwa Waisraeli waliishi miongoni mwao, na wao ndio waliolipa gharama kubwa zaidi kwa upande wa kodi. Na kisha, bila shaka, tuna ibada ya hekaluni kwenye Sikukuu ya Vibanda. Sasa, nimekwisha kutaja hili mapema, lakini Sikukuu ya Vibanda ndiyo inayofanyika katika msimu wa vuli.

Ni karibu wakati wetu wa Oktoba ambapo hili linafanyika, na linaanza tarehe 14 ya mwezi, kama wote wanavyofanya. Hata hivyo, huu ni mwezi ambao pia tunasherehekea Siku ya Upatanisho, Yom Kippur, ambapo hekalu husafishwa, na watu wote husafishwa kupitia ibada inayohusiana na siku hiyo. Kwa hivyo, katika sura hii, Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anatupa mfano wa ibada katika Sikukuu ya Vibanda wakati wa utawala wa Sulemani.

Kisha tunaona baadhi ya ukuu wa ufalme wa Sulemani kwa upande wa ushawishi wake wa kimataifa, pamoja na shughuli zake za baharini hadi chini kabisa kwenye Ghuba ya Aqaba. Sasa, Foinike ingekuwa eneo la kaskazini, ambapo Sulemani angefanya biashara yake kwa kiasi kikubwa kupitia Wafoinike na kupitia meli zao. Lakini Wafoinike pia walimsaidia Sulemani, kulingana na Mwandishi wa Mambo ya Nyakati, upande wa kusini wa taifa, kwenye Ghuba ya Aqaba, kwenye Bahari Nyekundu, hivyo biashara hiyo ilienda magharibi na kusini na mashariki.

Hili, bila shaka, ni jambo la kweli katika historia. Tunajua kwamba mataifa haya yalifanya biashara na biashara nyingi, yalikuwa na ujuzi mkubwa katika urambazaji, na yalisafiri kwa umbali mrefu. Kwa hivyo, kwa kweli, kulingana na Chronicler, safari ya meli inaweza kuwa hadi miaka mitatu.

Sababu ya safari ya meli kuwa hadi miaka mitatu ni kwa sababu inabidi wasubiri majira na upepo mzuri ili meli ziweze kusafiri. Na, bila shaka, zilikuwa zikienda umbali mkubwa na mkubwa. Kwa hivyo, hili halikuwa jambo rahisi sana, lakini hakika lilikuwa muhimu na lilitokeleza.

Tunajua vizuri hadithi ya Malkia wa Sheba, ambaye anakuja kumtembelea Sulemani na anavutiwa na ufalme wake wote na utukufu wake, ambao ni zaidi ya kile alichosikia. Hapa tuna maelezo ya maonyesho ya kifalme. Ngao za sherehe zimeelezwa kwa undani mkubwa.

Katika wafalme, kulikuwa na aina mbili: ngao ndefu ya mwili mzima na ngao ndogo unayoshikilia mikononi mwako. Lakini hizi hazikutumika vitani hata kidogo. Zilitumika kama sehemu ya maonyesho ya kuonyesha nguvu za kijeshi za taifa, kama vile tunavyokuwa na gwaride za kijeshi na mambo mengine.

Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anaelezea kiti cha enzi cha Sulemani kama moja ya ngazi sita, ambayo labda inamaanisha kwamba jukwaa ambalo kiti chenyewe kiliketi lilikuwa ngazi ya saba. Viti vingi vya enzi vilikuwa na ngazi saba. Na anaelezea vichwa vya simba au makerubi walioketi kwenye kila ngazi.

Na hivyo, hizo zingekisi sana picha tulizoziona hapo awali. Kiti cha enzi kizuri kilichojumuisha pembe za ndovu na kadhalika. Na kisha biashara ya kibiashara na kijeshi imeelezwa kwa undani zaidi hapa katika kile kinachoitwa meli ya Tarshishi.

Meli ya Tarshishi hairejelei mahali hapo. Kuna mahali panaitwa Tarshishi. Lakini labda meli hiyo ilipata jina lake kutokana na umbali mrefu wa Tarshishi.

Meli ya Tarshishi ilikuwa meli kubwa ya mizigo yenye uwezo wa kusafiri umbali mrefu ikiwa na mizigo mingi. Hizi zilikuwa aina ya kawaida sana ya usafirishaji wa mizigo. Na hivi ndivyo Sulemani alivyojishughulisha.

Kisha, farasi hawezi kutunzwa bila farasi na ufugaji wa farasi na mafunzo ya farasi. Na hapa tunasoma jinsi Sulemani alivyoshughulika na Misri, na pia na maeneo ya kusini mwa Uturuki, ambapo aliwafundisha farasi na kufanya biashara ya farasi ili kujenga farasi wake. Na kisha, hatimaye, tuna muhtasari wa utawala wa Sulemani.

Kwa hivyo, katika toleo la mwandishi wa historia kuhusu Sulemani, ufalme unaishia katika ukuu. Unaishia na taswira chanya sana ya yote ambayo Mungu angeomba:

mtu wa amani, mtu wa shalom. Sasa, kulikuwa na kipengele kingine katika ufalme wa Sulemani.

Tunajua kwamba aliishia katika mgogoro mkubwa na kiongozi wake mkuu wa kijeshi, Yeroboamu, kwamba Yeroboamu alikimbilia Misri kwa ajili ya usalama. Na Yeroboamu ataonekana katika hadithi ya mwandishi wa historia. Lakini haonekani wakati wa utawala wa Sulemani.

Utawala wa Sulemani unaonyeshwa kwa njia bora zaidi ili kutuonyesha jinsi ufalme wa Mungu unavyokusudiwa kuonekana katika hali bora.

Huyu ni Dkt. August Konkel katika mafundisho yake kuhusu vitabu vya Mambo ya Nyakati. Huu ni kipindi cha 15, Ufalme wa Sulemani.